

**НАСТАВНА
ПРОГРАМА**

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Биро за развој на образованието
СКОПЈЕ

Датум	28. 10. 2009
Иницијал	07
Вид	11221
Прилог	
Вредност	

С/Б: 0705

ОСНОВНО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ

ХАРМОНИКА

ШЕСТГОДИШНО ОСНОВНО
МУЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ

Скопје, 2009

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02 и 82/08) и член 31 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 103/08), министерот за образование и наука ја утврди Наставната програма по предметот *хармоника* за шестгодишно основно музичко образование.

1. ВОВЕД

Инструментот хармоника, иако релативно млад во однос на останатите класични инструменти, од настанувањето, поточно патентирањето на 6 мај 1829 година од страна на Цирил Демијан со синовите, бележи огромен и брз развој. Развојот се движел од моделите со разни големини и стандард басови, до хармониките со баритон басови од педесеттите години на минатиот век. Литературата што се пишува за хармоника е во подем, а примената на хармониката како солистички инструмент, дел од камерни состави, составен дел од голем симфониски оркестар е застапена ширум светот.

Современата концертна хармоника, совршена по конструкција, со прекарна и силна звучност, ги задоволува високите барања и потреби на исполнителите на овој инструмент, а во рацете на маестралните изведувачи и потребите на слушателите-публиката.

Денес на универзитетите, колеџите и музичките школи ширум светот постојат оддели кои го изучуваат предметот хармоника-факт кој зборува за местото на овој инструмент како рамноправен член на семејството на класични инструменти.

- Фонд на часови: 2 часа неделно, 72 часа годишно.

- Статус на предметот: задолжителен.

2. ЦЕЛИ НА ПРЕДМЕТОТ ЗА РАЗВОЈНИОТ ПЕРИОД II – V одд.

Ученикот/ученичката:

- Да создаде интерес за запознавање со инструментот хармоника и желба за свирење на него;
- да ги развие интерпретаторските вештини и навиката за аналитички приод кон техничко-уметничкото интерпретирање на музичките дела;
- да го развие чувството и љубовта кон музицирањето;
- да ја развива способноста и концентрацијата за помнење и за уметничко интерпретирање на музичките дела при јавен настап;
- да развие критичко-аналитички ставови кон работата и интерпретацијата;
- да изгради позитивни особини (дисциплинираност, одговорност, креативност).

3. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО II ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката

- да го запознае инструментот хармоника, неговите делови и основни својства;
- да научи како се држи инструментот, поставуваат на рацете и прстите на двата мануала;
- да ја научи техниката на водење на мев и начините за добивање на тон;
- да научи да чита тонови во виолински и бас клуч;
- да свира со десна рака, со лева рака и да усклади свирење со двете раце истовремено;

- Да ги научи нотните вредности: цела нота, половина, половина со точка, четвртина, четвртина со точка и осмина нота;
- Да научи видови на такт (4/4, 3/4, 2/4 и преттакт);
- Да запознае разни видови на артикулација (легато, стакато, портато);
- Да се запозна со динамичките вредности: f и p (силно и тивко);
- Да ги научи дурските скали C-dur, G-dur и F-dur во една октава и тоничен тризвук- цел и разложен со двете раце.

4. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот, ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да создаде интерес за запознавање со инструментот хармоника и желба за свирење на него; - да ги развие интерпретаторските вештини и навиката за аналитички приод кон техничко-уметничкото интерпретирање на музичките дела; - да го развие чувството и љубовта кон музицирањето; - да ја развива способноста и концентрацијата за помнење и за уметничко интерпретирање на музичките дела при јавен настап; - да развие критичко 	<ul style="list-style-type: none"> - Запознавање на инструментот хармоника, неговите делови и основни својства; - држење на инструментот, постава на рацете и прстите; - учење на техника на водење на мев и начини на добивање на тон; - читање на тоновите во виолински и бас клуч; - свирење со десна рака, со лева рака и ускладување на свирењето со двете раце истовремено; - учење на нотните вредности: цела нота, половина, половина со точка, четвртина, 	<ul style="list-style-type: none"> - Хармоника - Петтолинии - Виолински клуч - Бас клуч - Динамика - Темпо - Ноти и паузи - Артикулација - Скала - Етида - Пиеса 	<p>Активност бр. 1</p> <p>Изведување на настава со особена одговорност и воспоставување на здрави темели за понатамошното школување, особено кај надарените и амбициозните ученици.</p> <p>Активност бр. 2</p> <p>Учество и прикажување на изведување на настава со талентирани и добри ученици од повозрасните категории и години.</p> <p>Активност бр. 3</p> <p>Посета на концерти на класична музика, не само на хармоника, туку и за сите останати инструменти и воспоставување дијалог за истите.</p>

<p>аналитички ставови кон работата и интерпретацијата; - да изгради позитивни особини (дисциплинираност, одговорност, креативност).</p>	<p>четвртина со точка и осмина нота; - учење на тактови: 4/4, 3/4, 2/4 и преттакт; - запознавање со разни видови на артикулација (легато, стакато, портато); - запознавање со динамичките вредности: ф и п (силно и тивко); - свирење на дурски скали Ц-дур, Г-дур и Ф-дур во една октава и тоничен тризвук- цел и разложен со двете раце.</p>		<p>Активност бр. 4 Организирање на јавни настапи и концерт на учениците од самиот почеток на изучувањето и напредувањето во изучување на предметот хармоника.</p> <p>МЕТОДИ: - монолошка - дијалошка - демонстративна - аналитичка - компаративна</p>
---	--	--	---

ЛИТЕРАТУРА

Во недостаток на почетна школа за хармоника од македонски автор, внимателно да се одбере учебник кој ќе одговара на потребата за совладување на бараните содржини во изучувањето на предметот хармоника за второ одделение во основните музички училишта.

Како можна литература да се споменат и следниве:

- А. Факин: Школа за хармоника 1
- В. В. Терзиќ: Школа за хармоника 1
- В. Одаќ: Чудесниот свет на хармоникага
- В. Маурер: Почетна метода за хармоника
- Онегин: Комплетен метод за изучување на хармоника
- Љ. Мициќ: Хармоника 1
- М. Барачков: Пиеси за хармоника 1

ИСПИТНИ БАРАЊА:

- една егида
 - две композиции од различен автор со различен стил и карактер
- Испитната програма се изведува НАПАМЕТ.

5. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Во почетната работа на изучување на инструментот хармоника, покрај техничките вежби за совладување и совршување на сите елементи од интерпретацијата, можна е обработка на познати детски мелодии или популарни теми од композиции се со цел полесно развивање на слухот, ритмот и помнењето.

При изборот на делата и литературата за почетниците во изучувањето на инструментот хармоника наставникот треба да ги има предвид возраста, нивото и индивидуалните особености на ученикот, како и неговата способност и брзината на совладување на поставените задачи.

Од умешноста на професорот, од неговата посветеност и ангажираност, како и смислата за мотивација и стимул на учениците ќе зависи конечниот исход и постигнување и исполнување на наставната програма за овој предмет во целост.

Предметот е непосредно поврзан со изучувањето на свирење на инструментот, но и со сите предмети од познавање и музичката писменост (солфеж, теорија на музика, историја на музиката).

На неколку часови да се проследат аудио и видеозаписи од изведби на дела напишани за хармоника или дела во транскрипција.

6. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показатели за нивните активности, мотивираноста за музичко изразување, ангажираноста на учениците, посветеноста во работата, како и тимската работа.

При следењето на постигањата на учениците, наставникот треба особено да внимава кон индивидуалниот пристап во постигањата на секое поединечно дете.

Во текот на наставата редовно се следи развојот на секој ученик. На крајот од годината се организира јавен час отворен за родителите и другите наставници на кој учениците би имале можност да ги претстават активностите застапени во текот на учебната година и своите постигања.

- Оценувањето е опишно со краток опис.

7. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата во однос на просторните услови за реализацијата се темели на Нормативот за простор и наставни средства за основното музичко училиште донесен од страна на министерот за образование и наука.

8. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Дипломиран хармоникаш со завршена музичка академија одсек ХАРМОНИКА.

ПОТПИС И ДАТУМ НА УТВРДУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по хармоника за шестгодишно основно музичко образование, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

 _____ 2009 година

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Скопје

Бр. 10-3266/6

21.10.2009 200 — год.
СКОПЈЕ

Министер

